

A TENGERPART

NAPILAP.

VII. évfolyam.

FIUME, szombat 1910. április 9.

79. szám

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229.)
Via dell' Ospedale, Wurzer ház I. emelet.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hónapra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

ÁRNYVÉDELMI TÁRSASÁG
a kiadóhivatal mérsekeit áron számít.

Hivatalos hirdetések 3 hasábos példát sorja 40 fillér.

A tanári kar helyzete.

Magyarország szégyenének mondta a legilletékesebb tényező, Magyarország közoktatásügyi minisztere, azt hogy a magyar tanárság kérni, könyörögni kénytelen olyan kivánalmak teljesítéséért, melyeket jogosoknak kell elismerni mindenkinek. Ezek a szavak a legigazibb és a legtalálóbb festése a tanárság jelen helyzetének. Ezekből a szavaktól 3000 magyar tanár szívében éled új remény, a szebb jövő biztató reménye. Mert most már hinni, remélni kezdi a tanárság azt, hogy a kultura érdekében kifejtett munkássága kellő méltánylásra talál az illetékes köröknél; ami pedig az értékelés gyakorlati oldalát illeti, — mert akadémikus nagyrabecsülésekben, elegáns körmondatokban eddig sem volt hiány — jogos lehet immár az a remény, hogy túl fogja lépni az eddigi borraló-elismerést.

Aki egyszer a lettint koalíciós korszak történetét elfogulatlan hűséggel meg akarja írni és keres adatokat, vonásokat, melyek e politika lényegét, irányát sajátosan jellemzik, keresve sem talál hálásabb talajt, mint a volt közoktatásügyi miniszter működését. Ami rendszeretlenség, botlás, kapkodás, ami bomlás és gyűlölködés e kormányzat négy éve alatt lábrakapott, azt mind sűrítve, elaprózva, mint valami mikrokosmosban, láthatjuk, megfigyelhetjük a közoktatási kormányzat területén.

Ma már mindenki előtt világos lehet, hogy azok a „reformok“, melyeket hiveinek lelkes tapsai közt emeltetett törvénynyé Apponyi, jók voltak arra, hogy bázist adjanak az ő legnagyobb ambíciójának és büszkeségének, annak i. e., hogy új meg új milliókkal növelje a közoktatásügyi tárca költségvetését, de egy jöttával sem járult hozzá annak a célnak a megközelítéséhez, mely e reformok bevallott célja volt, a magyar nyelv és a magyar nemzetiség megerősítéséhez. Elértük, igenis, azt, hogy 1907-ben 14.465 nem állami elemi iskola fenntartási költségeihez a magyar állam 4 millió koronával járult hozzá és ezért az állam nem kapott ugyszólván semmi ellenszolgáltatást, hacsak „vívmanynak“ nem nevezzük azt a magyar cinfert, melyet az iskolák kapujára akasztanak.

A kiakasztott magyar címer: ez a leghibeblémből Apponyi és vele egyuttal a koalíció politikájának. Tömérdek milliókat áldoztak külsőségekért, melyekkel talán lehetett elismerést aratni a volt parlamentben, de amelyekkel maguknak a dolgoknak a gyökeréig ható reform ügye voltaképen elodáztattott.

Milliókba kerültek a hires kulturpaloták is, melyeknek nemes, ideális célját senki sem vonhatja kétségbe. De a tekintetbe jövő városok megválasztásában sokszor nem a kulturális

szükség, hanem a kortespolitika volt a döntő. Hisz látjuk, hogy Fiumében, ahol egy kulturpalota építése valamennyi vidéki városnál sürgösebb, a mai napig nem értünk el semmit. Jutott pénz mindenre, ami sallang, ami luxus, vagy ami épenséggel a „valláserkölcsi“ nevelést szolgálta, egyedül a tanároknak, a kultura igazi munkásainak jutott a fizetésrendezés „elvé“.

A sok méltatlanság, mely a tanárságot legéletbevágóbb érdekeiben érte, a sok keserű csalódás, melyen vele együtt a józan közvélemény is átment, bizonynyal hozzájárul ahhoz, hogy megnyugvással és elégteliséggel kísérelje annak a kormányzatnak működését, mely eddig szavaival és tetteivel a legszebb bizonyítványt állítja ki magáról azzal a szándékkal, hogy mindenben iparkodik ellentéte lenni annak, ami az elődje volt. És ha az előző kormányzat nagyhangú reformjaival mindössze annyit tudott elérni, hogy magyar címer fityeg az iskolákon, hogy új reverendás légiók állanak a nevelés szolgálatában, és hogy a közoktatásügyi tárca költségvetését sikerült megduplázni — ezzel szemben hátrahagyta 3000 magyar tanár lelkében a keserűségnek, a régi ideális munkakedv pusztulásának s a sorsával való mélyreható elégtelenségnek mérgező anyagát és hátrahagyott utódának egy örökséget, melyet ez szégyen Európa előtt, azt a szégyenfoltot, melyet a magyar tanárság helyzete tár a világ elé, akkor bizalommal várhatjuk, hogy az utódnak gondja lesz rá, hogy ezt a szégyenfoltot Magyarország homlokáról letörölje.

Egy tanár.

UJDONSÁGOK.

— Széchenyi István emléke. Ma április 8-án van ötven éve annak, hogy „a legnagyobb magyar“ meghalt. Ötven évvel azután, hogy a döblingi katasztrófa történt, újra a Széchenyi politikája hódít, terjed, szerez híveket. Szakítani a jelszavakkal; félretenni a nemzeti hűség; ellenben minden időt, minden erőt és minden lelkesedést a nemzeti munkának szánni, amely elsősorban is a gazdasági elmaradottságot pótolja, azután az általános jólét, a dolgozó osztályok érvényesülésének vágyon utat: ez a megismerés tért vissza a lelkekbe. S hosszú évtizedek multával, más viszonyok között, más és más emberekkel: ma is ugyanaz a Széchenyi politikája, mint akkor volt.

Az áhitathoz nem kell templom, még imádság se. Aki olyan dolgot művelt, amelyben a hite, a vallásának szelleme megnyilatkozott, zsolozsmák nélkül is imádkozott. Széchenyi ünnepléséhez se kell beszédeket mondani, beszédeket hallgatni. Aki az ő emlékét átérti s a szerint cselekszik, hogy azzal Széchenyi tanítását, Széchenyinek örök értékű esz-

mét, a munka politikájában egyesülő irányítását követi: nem maradt adósa a halhatatlan ember emlékének, amelyet egy szomorú évforduló ujit fel előttünk.

— A Máv. elnökigazgatója. Hivatalos helyről jelentik, hogy a magyar királyi államvasutak igazgatóságának elnöki székébe, amely Ludwigh Gyula lemondása óta betöltetlen volt, Marx Jánost, az eddigi helyettes elnökigazgatót nevezte ki a király. Kinevezését legközelebb közli a hivatalos lap.

— A podeszta nem vonul vissza. Vio Ferenc dr. polgármester, mint annak idején mi is megirtuk, még a mult év elején kijelentette, hogy polgármesteri méltóságában csak az 1910. évi községi választásokig marad meg s azután a magánéletbe fog visszavonulni. Mint-hogy ma híre járt, hogy a podeszta ma este, a jelenlegi rappresentanza utolsó ülésén személyére vonatkozólag fontos kijelentéseket fog tenni, munkatársunk ma a délelőtti fojyaman felkereste Vio Ferenc dr. podesztát, aki a következőkben volt szíves munkatársunk kérdésére válaszolni:

„Tényleg elhatározott szándékom volt, hogy az idej községi választások után podesztai állásomról leköszönök s a magán életbe vonulok vissza. A mult év elején tett kijelentésem óta azonban úgy a képviselőtestületi tagok, mint a polgárság köréből számosan arra igyekeztek engem rábírni, hogy podesztai állásomat, minthogy bizalommal viseltemnek irántam, továbbra is tartsam meg. A többször megismételt megtisztelő felhívás elől természetesen nem térhettem ki s így ismeretes álláspontomat megváltoztatva, arra határoztam el magamat, hogy állásomat — legalább egyelőre — megtartom. Ujabb elhatározásomban azt is szem előtt tartottam, hogy székfoglalómban hangoztatott munkaprogramomat eddig még nem sikerült befejeznem. Az új kaszárnya, az új városi kórház ügye ugyanis még nincs elintézve s egyéb fontos és sürgős közmunka is hátra van még. Ezekre való tekintettel a podesztai méltóságot továbbra is megtartom. Hogy meddig? Arra pontos választ jelenleg adhatok. Elhatározásomat egyébiránt ma este a rappresentanza ülésén hivatalosan is be fogom jelenteni.“

Ezzel az érdekes intervju véget ért.

— A „Táncos huszárok“ másodsor. Tegnap este ismét a „Táncos huszárok“-at játszották a Fenice színházban. Az előadás épen úgy, mint az első, igen sikerült s a szereplőket sokszor megtapsolták. Haller Irma (mint azt a szalagon olvastuk) „számos pozsonyi tisztelőlőtől“ pompás virágkosarat kapott.

— Fiume az ököritóiakért. A rappresentanza mult ülésén Vio Ferenc dr. podeszta kegyeltes szavakkal emlékezett meg az ököritói katasztrófáról s azt indítványozta, hogy a képviselőtestület meleghangú részvétirát kapcsán ezer koronát adományozzon a szerencsétlen hátramaradtak anyagi támogatására. A rapp-

resentanza a polgármester indítványát, mint ismeretes egyhangulag határozattá emelte. A városi tanács a rappresentanza felhatalmazása alapján, mint értesülünk, most küldötte el az ezer koronát a már közölt részvétirat csatolásával Szatmár vármegye főispánjához. Említésre méltó, hogy az ország törvényhatóságai közül először Fiume városa sietett nemeslelkű adományával a mélyen sujtott község segítségére.

— **Az elbocsátással megelégedett kádárok.** Közöltük már, hogy a magyar olajgyár tizenegy kádár munkása hétfőn délután az ünnepre tekintettel beszüntette a munkát, mire a gyár igazgatósága a sztrájkolókat elbocsátotta. Az ünnepi rövidebb munkaidő miatt sztrájkba állott s időközben elbocsátott munkások, most azt követelték az igazgatóságtól, hogy velük szemben a nyolc napos felmondási határidőt tartásuk be. Minthogy a magyar olajgyárnál alkalmazott szabályzat szerint a munkások felmondás nélkül távoznak el, viszont a gyár is felmondás nélkül elküldheti alkalmazottjait, az igazgatóság a kádárok követelését elutasította. Most arról értesülünk, hogy az elsőfoku iparhatóság közbenjöttével az elbocsátott kádárok helyesnek ismerték el a gyár elutasító álláspontját.

— **Munkássors.** Rackovich Ferenc berseci illetőségű tengerész tegnap délután az Ungaro-Croata Hegedüs Sándor gőzösön dolgozott. Társaival egy hidat akart elhelyezni a riva és a gőzös fedélzete között, miközben súlyos sérülést szenvedett. A szerencsétlenül járt embert a kórházba szállították, ahol kezelés alá vették. Állapota súlyos.

— **Letartóztatott kerítők.** Részletesen megírtuk tegnap annak a két kerítőnek a bűnyűjét, akik Delaz Antonia ravmagorai illetőségű tizenhét éves cselédleányt megrévesztve hatalmukba kerítették s aljas céljaikra használták fel. A rendőrség a tegnap reggel letartóztatott Falich Mária kerítőt, továbbá Zuzulich Erzsébetet, a dohánygyár munkásnőjét, aki a kerítésben bűnrészes volt, végül Pellegrino gyümölcsárust, aki a két bűnös asszony elcsélt titkát érzéki vágyainak jogosulatlan kielégítésére használta fel, még tegnap délután majd folytatólagosan ma délelőtt is kihallgatta. Intézkedett egyúttal a rendőrség, hogy a tanukat is mielőbb lehessen kihallgatni. A vizsgálat befejezése után, ami csak holnaputánra várható, a rendőrség a terjedelmes jegyzőkönyveket s a vádlottakat átküldi az ügyészséghez.

Mint értesülünk Termatsits Kálmán királyi tanácsos, a dohánygyár igazgatója ma hivatalos átiratot intézett a rendőrséghez. A királyi tanácsos Zuzulich Erzsébet dohánygyári munkásnő bűnrészeségére vonatkozólag kért részletes felvilágosítást, hogy a saját hatáskörében is a szükséges intézkedéseket fogantatthassa.

— **Mikor az utas türelmetlen.** A fiumei révhivatal még a múlt évben rendeletet bocsátott ki, amelyben megtiltotta az utasoknak, hogy a hajók érkezésénél a kikötés előtt avagy a hajóindulásoknál a hajóhid bevonása után a hajóról a partra, illetve a partról a hajóra ugorjanak. A szigorú tilalmat tegnap délután egy Abbaziából érkezett utas sértette meg. Fruselblummer Gáspár, aki a „Dráva“ omnibus

gőzönsön jött át Fiuméba, nem tudta bevárni a hajó kikötését és a hajóhid lebocsátását, hanem a hajó korlátján keresztül kiugrott a partra. Tettét azonban észrevette Papes révkalauz és felszólította, hogy kövesse őt a rendőrségre. A tilalmat áthágó utas ellen a rendőrségen megindították az eljárást.

— **Megbüntetett kivándorló.** A rendőrség kivándorlási palotai kirendeltsége tegnap letartóztatta Gruicsin Szvetozár szerbkereszturi illetőségű harminchárom éves kivándorlót, mert hamis utlevéllel akart Amerikába kivándorolni. A rendőrbíróság ma Gruicsiot négy napi elzárásra és huszonöt korona pénzbüntetésre ítélte.

— **Utolsó járat Abbaziából Fiuméba.** Az abbaziai nagy hangverseny alkalmából, mely holnap, szombaton este lesz Abbaziában, a Magyar-Horvát tengerhajózási társaság közli, hogy az oda utazásra az este 7.— és 8.30 órákor induló termes-gőzösek nyújtanak alkalmat, míg a visszajövetelre, külön hajó fog Abbaziából este 11.30-kor indulni. Ezen járatokra a menettérti jegyek a rendes áron válthatók.

— **A duna-adria vasút.** Szalonikiból jelentik: Albán körökben a Duna-Adria-vasút terve ellen való ellenszenv az utóbbi időben erősen növekedett. A legjelentékenyebb albán lapokban, amelyek ezzel a kérdéssel behatóan foglalkoznak, az a nézet jut kifejezésre, hogy ez a vasútvonal az albánok érdekének nem felel meg. Szó van arról, hogy az albánok sokkal szívesebben látnák, ha a vasútvonalat Monastirtól vezetnék az Adria-tenger egyik kikötőjéhez.

— **Abbaziai jacht Fiumében.** Az abbaziai „Drastica“ nevű jacht tegnap délután kikötőnkbe érkezett, hogy szemet vegyen fel. Miután elegendő szénkészletet vett át, estefelé visszaindult Abbaziába.

— **Az „Atlantica“ papirosai a tőzsdén.** Már megírtuk, hogy a tőzsdetanács elrendelte az „Atlantica“ tengerhajózási részvénytársaság részvényeinek a jegyzését. Az új részvényeket, melyeket az Angol-Osziák Bank budapesti fióktelepe vezet be a tőzsdére, április 15-én kezdik jegyezni s bevezető árfolyamuk — hír szerint — 260 korona lesz.

— **Egy öreg ember tüzhálála.** Tomljanovich Janka a tersattói Boulewardon levő 126. számú ház tulajdonosnője tegnapelőtt észrevette, hogy a házatól nem messze levő fabarakkból, melyben egy 80 éves Jurelich Mátyás nevű öreg ember lakik, füst tödul ki. Az asszony rosszat sejtve a barakkhoz sietett s annak ajtaját felnyitotta. Ekkor szörnyű látvány tárult szeméi elé. A barakkban butorai ugyanis lángban álltak, az öreg ember pedig a földön égő ruháiban eszméletlenül feküdt. A megremült asszony felfedezését közölte a közelben posztoló rendőrrel, aki az asszony és ennek cselédje segítségével igyekezett a szerencsétlen öreg emberről a ruhát leszagatni s így a borzalmas tüzháláltól megmenteni. Minden igyekeztük azonban kárba veszett mert az öreg ember már csaknem szénné égött. Az esetről tüstént értesítették a hatóságot, ahonnan a községi orvos egy jegyző kíséretében a helyszínre sietett. Az orvos a vizsgálat megejtése után a szerencsétlen felíg megégett öreget a kórházba szállította. A szegény aggyastyánon azonban már nem lehetett segíteni, mert súlyos

égési sebeibe tegnap este tíz órákor belehalt. A hatóság a nyomozás folyamán megállapította, hogy az öreg ember aznap részegen tért haza s mámoros fejjel akart tüzet gyújtani. Fáradása közben azonban ruhája tüzzel fogott és lángba borult. A tűz azután átterjedt a szegényes butorokra is. A szerencsétlenül járt öreg embert ma temették el.

— **Öngyilkos jeölt a megfigyelő osztályon.** Megírtuk, hogy Gerbaz József, a Danubius hajógyár rajzolója borotvával tegnapelőtt elvágta a nyakát s súlyos sebével a kórházba szállították. Most arról értesülünk, hogy az életunt fiatalember tegnap ismét öngyilkossági kísérletet követett el. Az ápolók figyelmét kijátszva ugyanis a kórterem ablakából az udvarra akart kiugrani. Minthogy az orvosok véleménye szerint Gerbaz elmebajosnak látszik, a szerencsétlen fiatal rajzoló a kórház megfigyelő osztályában helyezték el.

— **Színházi hírek.** A színházi iroda közli: Ma, pénteken másodszer kerül színpadra ebben az évadban a nagy tetszéssel fogadott „Casanova“ című operett Haller Irma, Déry Rózi, Ernye Aurélie, Kondor Miklós és Székely Gyula fellépésével. Holnap, szombaton és holnapután, vasárnap ismét újdonság szerepel a műsoron. A budapesti „Királyszínház“ idei slágere: Vince-Pásztor „Tilos a csók“ című operettje kerül bemutatásra. A bemutató iránti érdeklődést fokozni fogja Balla igazgató rendezése és Haller Irma, Déry Rózi, Kondor Miklós, Cseh Iván, Bércz Gyula stb. fellépése. Az újdonság szombati első előadásán jelen lesznek a szerzők és a nápolyi, továbbá a római színházak igazgatói is. Vasárnap délután a helybeli tanintézetek ifjúsága csoportos részvétele mellett ifjúsági előadás lesz felére leszállított helyárok mellett, amikor Katona „Bánk Bán“ című történelmi drámáját adják elő. A jövő héten a „Sötét kamara“ táncoperett újdonságot, a „Szerencse fia“ vigjáték-újdonságot, a „Trenck báró“ operett újdonságot fogják bemutatni.

— **Megbeszült mészáros inas.** Filipovich János szusáki illetőségű mészáros inas tegnap délután a Braidan levő vásárcsarnokban dolgozott. Munka közben egy erős vashorgony, amelyre a húst szokták felakasztani, jobb kezét súlyosan megsértette. Egyik közeli gyógyszerárban nyújtották neki az első segítséget, mire a kórházba szállították.

— **Halálra gázolta a saját kocsija.** Premoru Gergely kocsis- és lőtulajdonos tegnap déltájban a susáki Ludovicea-uton meg akart fordulni kocsijával. Amint a lovak elé állott, hogy a kantárt megfogja, az egyik ló ráhagott a jobb lábára, mire oly szerencsétlenül bukott a földre, hogy a súlyos teherkocsi kerekei átmentek testén. A szerencsétlen ember a fájdalomtól eszméletlenül terült el a kövezeten. A járókelők, akik szemtanui voltak Premoru balesetének, rögtön értesítették erről egyik közelben lakó orvost, aki az első segélynyújtás után a kórházba való szállítást tanácsolta. Premrout erre a telefonon a baleset színhelyére hívott mentők hordágyon a kórházba szállították, ahol az orvosok megállapították, hogy állapota rendkívül súlyos, mert belső sérüléseket is szenvedett. Premoru anélkül, hogy eszméletét egy pillanatra is visszanyerte volna, ma éjjel kínos szenvedés után a kórházban meghalt.

Gümőkór (tüdő)

köhögés, számarköhögés, influenza és a légzőszervek bajainál az orvosi kar kiváló eredménnyel alkalmazza a

SIROLIN „Roche“-t.

SIROLIN „Roche“-t kellemes íze és kiváló hatása folytán szívesen veszik. Az összes gyógyszerárakban eredeti SIROLIN „Roche“ csomagolást kérjünk és határozottan utasítsunk vissza minden pótkészítményt.

Rirolin irodalmat F 11 kívánatra ingyen és bérmentve küld

F. Hoffman-La Roche & Co. Wien. III/1. Neulingasse 1.1

— **Egy nem sikerült vállalkozásról.** Körülbelül négy esztendeje annak, hogy a Magyar Tengerentúli Forgalmi Részvénytársaság megalakult. Ez az alapítás annak idején nagy feltűnést keltett, mert benne a Hitelbank és a Kereskedelmi Bank vettek részt, noha köztudomású, hogy ez a két intézet nem igen szokott barátkozni egymással. A vállalkozást főleg az afrikai kivitel céljaira szánták, de hozzáfűzött remények nem váltak be. Évek óta alig csinál valamit a társaság, amit az is igazol, hogy az idei mérleg 171 korona 51 fillér nyereséggel zárult.

Távirat ◀▶ Telefon

Lukács László a királynál.

BÉCS, ápr. 8. Lukács László pénzügyminiszter ma pontban tíz órakor jelent meg a király dolgozószobájában. A miniszter kihallgatása egy órán át tartott. Lukács audienciáján jelentést tett a királynak az új államkölcson aláírási felhívásáról, referált az aktuális politikai helyzetről végül a választások előkészítéséről tett jelentést a felségnek.

Lukács László nyilatkozata.

BÉCS, ápr. 8. A királyi kihallgatás után Lukács László pénzügyminiszter fogadta a Neue Freie Presse munkatársát, akinek kijelentette, hogy a kabinet tagjai között az aktuális kérdésekre vonatkozólag nincs eltérés. Hangoztatta, hogy a kormány nem aktuális kérdéseket még nem öntötte programmszerű sorozatba s innen származik ez, hogy az egyes miniszterek véleménynyilvánításaiiban nem kongruensek.

Khuen köszönete a bécsi adományért.

BUDAPEST, ápr. 8. Khuen-Hédervary miniszterelnök ma levelet intézett Neumayer bécsi polgármesterhez, amelyben a legmélyebb háláját fejezte ki, hogy a bécsi községtanács az ököritői szerencsétlenek részére tízezer koronát adományozott. Különösen hangsúlyozta a miniszterelnök, hogy a baráti és szomszédos érzületet a nemeslelkű adomány csak fokozni fogja s megemlítette, hogy a bécsi községtanács cselekedete jó benyomást keltett az országban.

Bánffy ellen nem lépnek fel.

SZEGED, ápr. 8. Hegedüs Lóránt ma értesítette a szegedi nemzeti munkapártot, hogy Bánffy Dezső báró ellenében a képviselő jelöltséget nem vállalja el. A párt ekkor Rózsa László dr. ügyvédet kérte fel a jelöltség elfogadására, aki szintén tagadó választ adott.

Ügyvédi kamara Günther ellen.

EPERJES, ápr. 8. Az eperjesi ügyvédi kamara mai közgyűlésén elhatározták, hogy Székely igazságügyminisztert táviratilag üdvözlölik. A kamara a táviratban sajnálattal vette tudomásul, hogy a kuria elnöki székének betöltésénél politikai szempontok szerint döntenek s legutóbb is olyat ültettek az elnöki székbe, aki az igazságügyminiszterium vezetésénél sem tudott elődei nyomdokába lépni. Végül sajnálattal vették tudomásul, hogy a volt igazságügyminiszter a bírói állások betöltésénél politikai szempontokra volt tekintettel.

Beregvármegye a kormány mellett.

BEREGSZÁSZ, ápr. 8. Beregvármegye ma tartotta meg tavaszi közgyűlését, amelyen a kormány kinevezését tudomásul vették s a kabinet törvényes működésének támogatását megígérték.

Betegség elől a halálba.

SZEGED, ápr. 8. Kellner Lajos, a negy-

venhatodik gyalogezred hadnagya gyógyíthatatlan betegsége miatt revolverével agyonlőtte magát. Az életunt hadnagy nyomban meghalt.

Érvénytelenített erdőeladási szerződés.

ARAD, ápr. 8. Herperics Ilona földbírtokosnő aradmegyei nagy kiterjedésű erdőbirtokait az urbéres községeknek adta el több millió koronáért. Az aradmegyei közigazgatási bizottság azonban nem hagyta jóvá, minthogy a vételt a községekre nézve károsnak tartotta. A földművelésügyi miniszter felelősségét folytán a közigazgatási bizottság érvénytelenítő határozatát jóváhagyta.

Uj testőrparancsnok.

BÉCS, ápr. 8. A király a testőrség parancsnokát Balázs tábornagyot állásától felmentette s helyébe Nyíri Sándor altábornagyot, volt honvédelmi minisztert nevezte ki.

Véresre vert lapszerkesztő.

NYITRA, ápr. 8. Kraszna Ottó járási alatorvos nyílt utcán megtámadta Deák Józsefet, a Nyitrai Független Hírlap szerkesztőjét s véresre verte. A támadás azért történt, mert Deák lapjában folyton támadta a nemzeti munkapártot.

Dörögnek az ágyuk Albániában.

BERLIN, ápr. 8. Úszkübből táviratozzák, hogy Albánia északi részén kihirdették a hadiállapotot. A lázadás főfészke Prisztina és Prizrend, ahol körülbelül 20.000 fegyveres albán gyűlt össze s már eddig is több összeütközés volt a török katonasággal.

BERLIN, ápr. 8. Konstantinápolyból jelentik: Ide megbízható hírek jöttek, hogy az albániai lázadás területén tegnap véres összeütközések voltak és az albán had sok ágyú fölött rendelkezik. Az albánok azzal fenyegetőznek, hogy ha a török csapatoktól vereséget szenvednek, kttüzik az osztrák lobogót és Ausztria-Magyarországtól fognak védelmet kérni.

Letartóztatott sikkasztó.

UJVIDÉK, ápr. 8. Ivanov Zenkó romániai tanulmányi felügyelőt, aki hazulról nagyobb összeg pénz elsikkasztása után megszökött, a rendőrség az ujvidéki pályaudvaron letartatta.

DEÁK SZÁLLÓ ÉS ÉTTEREM

Deák-korzó FIUME

a pályaudvartól 3 perc.

Kifogástalan magyar s bécsi konyha. Hamisítatlan borok. :-: Olcsó árak.

40 modernül berendezett szoba.

Tulajdonos

Ederer-Burger Gyula

a Lloyd-étterem volt főpincére

Singer varrógép, nagy képek, lámpák és konyhatárgyak eladók. Cím a kiadóhivatalban.

Hungária-szálló étterme

Fiume Deák Korzó.

40 elegánsan berendezett szoba
K. 2-40-től fölfelé.

Kitűnő magyar konyha. Kifogástalan italok!

Olcsó havi előfizetés.

Aszfaltírozott s teljesen ujjáépített
tekepálya.

Pálmai István fogászati műtermét
Via Alessandrina I számú
házból a

Riva Szápary 2. sz Luppis

házba

(a tengerészeti hatósággal szemben) helyezte át.

Naponta friss tormás virsli, szafaládé, valamint minden egyéb hentesáru a legjobb minőségben olcsón kapható

Szathmáry Györgynél

FŐÜZLET FIUME Vicolo Germania 1.

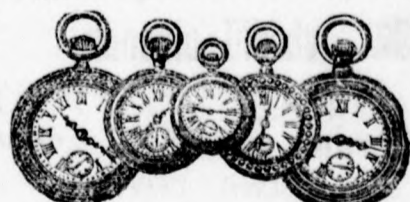
Telef. 9-87. Telef. 9-87.

Fióküzlet: I. Vásárcsarnok 17. sz.

Telef. 11-72. Telef. 11-72.

Fiume első, legnagyobb és legjobb hírnevű óraüzlete

Alapított 1880.

Alapított 1880.

Nattich Henrik - Fiume (COPSO)
CHRONOMÉTER ÉS MŰÓRÁS.

Különlegességi raktár valódi genfi és Glas-hütte-fele gyártmányú elsőrendű órákban és chronométerekben.

Aláírási felhívás.

112.550.000 korona 1910. évi 4°-os magyar koronajáradékra.

A magyar királyi pénzügyminiszter, Lukács László ur Ö Excellenciájának 1910 április hó 1-én kelt hirdetménye szerint a törvényhozás felhatalmazása alapján s az általa elrendelt beruházások céljaira K 112.550.000 névértékű 4°-kal kamatozó adómentes koronajáradék-kölcsön bocsáttatik ki.

Ezen kötvények után 1910. évi december 1-től kezdődőleg évi négy százalék kamat fizettetik minden év június 1-én és december 1-én lejáró félévi utólagos részletekben.

A kötvények, valamint az azokon levő kamatszelvények minden fenálló magyar bélyeg, illeték és adó alól fel vannak mentve s azoknak a teljes bélyeg-, illeték- és adómentesség a jövőre nézve is biztosított, úgy hogy a kamatszelvények minden levonás nélkül fizettetnek ki.

Hivatkozással a magyar királyi pénzügyminiszter ur Ö Excellenciájának fentemlített hirdetményére **112.550.000 korona 1910. évi magyar királyi adómentes 4°-os koronajáradék-kölcsön** ezennel nyilvános aláírásra bocsáttatik.

Az aláírás

1910. évi április hó 12-én kedden a Magyar Általános Hitelbank fiúmei fiókjánál

a szokásos üzleti órákban történik.

Az aláírási ár 92^{1/2}^o-ot tesz, hozzáadva az 1909. évi december hó 1-től az átvétel napjáig járó 4°-os folyó szelvénykamatot.

Az összes egyéb feltételek a Magyar Általános Hitelbank fiúmei fiókjánál tudhatók meg.

A kötvények kibocsátását a következő pénzcsoport eszközli:

S. M. v. Rothschild

Magyar Általános Hitelbank

K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe.

K. K. privilegierte allgemeine österreichische Boden-Credit-Anstalt.

Fiume forgalmas helyén

üzlethelyiséget keresek.

ajánlatok Tobis Volosca 50 címre intézendők.

Magyar Vendéglő

Fiume, Riva Szápáry, az Adria palota mellett. Magyar étterem. Kizárólag magyar konyha. Közvetlen termelőktől beszerelt magyar borok. Kitűnő villás reggeli.

Mérsékelt árak.

Az átutazó és a helybeli magyarság találkozó helye. Elegáns vendégszobák tengeri kilátással kaphatók.

Telef. 11-49

Tulajdonos:
LIBERMANN IZSÓ

Ujságelárusítók (rikkancsok)

jó heti fizetéssel és eladási jutalékkal felvétetnek

„A TENGERPART“ kiadóhivatalában Vicolo delli Ospedale, Wurzer-ház.

„OLLA“ kapható minden gyógytárban és jobb drogeriában. 2 évi jótállás.

VÁLOGATOTT MINTAGYŰJTEMENYTUCATJA K. 5.—

„Olla“-t több mint 2000 orvos mint a legmegbízhatóbbat ajánlja. Mindenütt kapható. Erd. árjegyzék ingyen.

Elsőrendű cseh különlegesség a világhírű **MARŠNER-féle pezsgő limonádé-bonbon** (málna-, citrom-, eper-, cseresznye- és waldmeister-iz) **Kitűnő alkoholmentes népital** készítésére a legalkalmasabb.

CSAK EZEN VÉDJEGYVEL YALÓDI

Mindenütt kapható, hol ezen védjeggyel ellátott falragaszok vannak. Minden egyes bonbon is el van látva ezen védjeggyel. Évi fogyasztás 60 millió darab. Lu-Sin szájszagosító-bonbon. - Klairon a világ legfinomabb csemegéje. - Bonchées à la Reine, Peppermint-Lozen-Ges. s mindennemű tej- és főző-csokoládét szállít az

Első cseh keleti cukor- és csokoládé-gyár Königl. Weinbergenben, azelőtt

A. MARŠNER.

Főraktár Bécsben: Katz József, VI., Theo baldgasse

Modern
hálószobák és ebédlő divánok
eladók

Garami József

kárpitos mesternél Corsia Deák 26

ALLA RODA VENDÉGLŐ

Fiume, az „Adria“ palotával szemben.

Pilseni ősforrás. Münchener Paulanerbräu. Színház után friss ételek.

TRAUGOTT LIPÓT
vendéglős.

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a Via Fosso 8 sz. alatt levő Cussar-házban

kész férfi és gyermekruha üzletet nyitottam

Nagy raktár felöltőkben, fiu- és gyermeköltönyökben. Mérések utáni ruhák jutányos áron. Számos megbízást kér

Rados Rudolf.

UJDONSAG!

I. fiúmei fényképészeti műintézet

Via del Pino 8. (a Giardino pubblico közelében).

Naponta este 8 óráig (előzetes értesítés esetén később

is) felvételek villanyvilágítással.

Csakis művészi kivitelű fényképek szállíttatnak.

STOICOVICH E

: „APOLLÓ“ vendéglője :

FIUME, DEÁK KORZÓ 20. sz. (a pályaudvarral szemben).

Elsőrendű magyar borok.

Kőbányai polgári sör.

Kizárólag magyar konyha.

Havi előfizetések elfogadtatnak.

Magyar gazda. - - - - -

- - - - - Magyar kiszolgálás